

Hämeen haja-apu 6 -hankkeen jätevesineuvonta 1.3.-30.9.2018

Lauri Sillantie

Väliraportti

1.3.-30.9.2018

Hämeen haja-apu 6
-hankkeen jätevesineuvonta
1.3.-30.9.2018

Väliraportti 1.3-30.9.2018

Sillantie, L. 2018. Hämeen haja-apu 6 -hankkeen jätevesineuvonta 1.3.-30.9.2018. Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry. Väliraportti 1.3-30.9.2018. 7 s.

Tekijä:

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
Lauri Sillantie, ympäristöasiantuntija, FM

Rahoittaja:

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

SISÄLTÖ

1.	JOHDANTO	1
2.	HANKEORGANISAATIO	2
3.	HANKKEEN TIEDOTUS JA YLEISNEUVONTA	2
3.1	Yleisötilaisuudet ja neuvontapisteet.....	2
3.2	Puhelin- ja sähköpostineuvonta	3
3.3	Tiedotus- ja viestintä	4
3.4	Saneerauskohteet	4
4.	KIINTEISTÖKOHTAINEN NEUVONTA	5
4.1	Toimintamalli.....	5
4.2	Toteutuneet neuvontakäynnit	5
5.	KOKEMUKSET	6

VIITTEET

LIITTEET

- Liite 1. Tiskiliinon malli
- Liite 2. Yhteenveto hankkeen yleisötilaisuuksista
- Liite 3. Yhteenveto hankkeen tiedotustoimista
- Liite 4. Kiinteistöllä täytettävä tietojenkeruulomake
- Liite 5. Kiinteistölle jätettävä arvio neuvontakäynnistä

Hämeen haja-apu 6 -hankkeen jätevesineuvonta 1.3.-30.9.2018

1. Johdanto

Haja-asutusalueen jätevesilainsäädännöstä on käyty keskustelua yli kymmenen vuotta. Myös jätevesijärjestelmien kunnostamisen siirtymäaikaa on jatkettu toistamiseen. Nykyinen lainsäädäntö astui voimaan 3.4.2017. Vuonna 2017 uudistetussa ympäristönsuojelulaissa (527/2014) määriteltiin ennen vuotta 2004 rakennettujen kiinteistöjen siirtymäajaksi 31.10.2019. Siirtymäaika jätevesijärjestelmien saneeraukselle koskee erityisen herkkiä alueilta, eli ranta- ja pohjavesialueille sijoittuvia kiinteistöjä. Muilla alueilla järjestelmän saneerauksen voisi tehdä vapaalla aikataululla, mutta kuitenkin viimeistään tiettyjen isompien remonttien yhteydessä.

Lainsäädännön vaatimusten lisäksi myös jätevesijärjestelmien toimivuudesta on esitetty erilaisia näkemyksiä vuosien saatossa. Asukkaille kokonaistilanne on ollut hankala. Kiinteistönomistajien on ollut vaikea tietää, mitä omalla kiinteistöllä olisi järkevintä tehdä ja missä vaiheessa. Yli puolet vakituisten asuinkiinteistöjen jätevesijärjestelmistä on aikaisempien neuvontahankkeiden perusteella kuitenkin yli 25 vuotta vanhoja. Jätevesijärjestelmän elinkaareissa se tarkoittaa, että kunnostustoimia tarvitaan paikaisesti.

Lainsäädännön toistuvista muutoksista sekä jätevesijärjestelmien toimivuuden arvostelusta johtuen kiinteistönomistajat ovat pitkälti jättäneet järjestelmän saneerauksen vielä tekemättä. Aikaisempien neuvontahankkeiden perusteella järjestelmien uusimistarve jollakin tasolla tunnistetaan, mutta asiaa ei ole vielä toistaiseksi lähdetty viemään eteenpäin.

Hämeen haja-apu 6 –hanke jatkaa aiemmissa hankkeissa tehtyä neuvontatyötä. Hankkeen tavoitteena on pääosin aktiivisen yleisneuvonnan ja mediatyön keinoin toteuttaa haja-asutuksen jätevesineuvontaa Kanta-Hämeen sekä Kärkölen ja Hollolaan kuuluvan entisen Hämeenkosken alueella. Lisäksi tavoitteena on tehdä kiinteistökohtaista neuvontaa resurssien puitteissa tarpeen mukaan. Puhelin- ja sähköpostineuvontaa tarjotaan koko hankealueen asukkaille ja mökkiläisille. Hanke toteutetaan yhteistyössä hankealueen kuntien kanssa.

Hanketta rahoittaa Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Ympäristöministeriön haja-asutuksen jätevesineuvontamäärärahoista. Tämä väliraportti käsittelee hankkeen toimia ajalla 1.3-30.9.2018. Hankkeen päätyttyä tehdään vielä loppuraportti.

2. Hankeorganisaatio

Hankkeen operatiivisesta toiminnasta vastaa ympäristöasiantuntija FM Lauri Sillantie, jonka tehtäviin kuuluu hanketoimien suunnittelu ja järjestäminen, sidosryhmä- ja kuntayhteistyö, käytännön neuvontatoimia sekä hankkeen raportointi. Sillantie vastaa myös samaan aikaan toteutettavan Pirkanmaan neuvontahankkeen operatiivisesta toiminnasta.

Hankkeen osa-aikaisena hankevastaavana toimii FM Satu Heino. Hankevastaavan tehtävänä on vastata hankkeen hallinnon ja rahoituksen hoitamisesta. Hankkeen kirjanpidosta vastaa KVVY:n taloushallinto.

Jätevesineuvojina hankkeessa toimivat Antero Uurtamo ja Laura Silén. Neuvojat toteuttavat käytännön neuvontatyötä yleisneuvonnan sekä tarvittaessa kiinteistökohtaisen neuvonnan osalta. Jätevesineuvoja Antero Uurtamo toimii myös samaan aikaan toteutettavan Pirkanmaan neuvontahankkeen neuvojana. Laura Silén tekee tapahtumaneuvontaa tuntitöinä.

Hankkeen alkaessa pidettiin ohjausryhmän aloituskokous Hämeen ELY-keskuksen ja Päijät-Hämeessä toimivan Kymijoen vesi ja ympäristö ry:n neuvontahankkeen kanssa. Kokouksiin osallistuivat Hämeen ELY-keskuksesta Timo Virola ja Jussi Leino, Kymijoen vesi ja ympäristö ry:stä Esa Korkeamäki, Johanna Tuomainen, Satu Kunnas sekä Jennifer Holmberg ja KVVY:ltä Satu Heino ja Lauri Sillantie.

3. Hankkeen tiedotus ja yleisneuvonta

Edellisen hankevuoden tavoin yleisneuvonnan tarve on selkeästi lisääntynyt suhteessa aiempaan. Hankkeessa yleisneuvontaa tehdään kuntien ja paikallisten yhdistysten toiveiden sekä hankepäätöksen mukaisesti. Mahdollisuutta neuvontaan on markkinotu laajasti kylissä toimiville yhdistyksille. Lisäksi yhteistyötä on tarjottu alueella toimiville jätehuoltoyrityksille, jätevesisuunnittelijoille ja muille yhteistyötahoille. Hanke myös osallistui valtakunnalliseen jätevesiviikkoon tiedotteiden ja medianäkyvyyden osalta.

Osana neuvontapisteiden markkinointia ja houkuttelevuutta hankkeelle teetettiin tiskiliinoja jaettavaksi neuvontapisteillä ja muissa tapahtumissa. Tiskiliinan malli on esitelty liitteessä 1.

3.1 Yleisötilaisuudet ja neuvontapisteet

Syyskuun loppuun mennessä on toteutettu 23 neuvontapistettä ja yleisötilaisuutta. Yhdeksän tilaisuutta on ollut paikallisten yhdistysten, kuten järvien suojeluyhdistysten järjestämiä kesätapahtumia ja kokouksia. Näistä suurimassa osassa hanke on saanut pitää lyhyen esityksen lainsäädännön ja jätevesijärjestelmien tilasta, jonka jälkeen osallistujilla on ollut mahdollisuus esittää tarkempia kysymyksiä aiheesta.

Kahdeksan neuvontapistettä järjestettiin kesä tapahtumien yhteydessä ja viisi neuvontapistettä kesätorien tai kauppojen yhteydessä. Lisäksi yhteen paikallisyhdistyksen kokoukseen lähetettiin hankkeen materiaalia ja yhteystietoja jaettavaksi.

Kesäkiertueen toteutus on ollut kattava ja lähes kaikissa hankealueen kunnissa on järjestetty yksi tai useampi neuvontatilaisuus. Useilla neuvontapisteillä on tehty yhteistyötä kuntien ja alueellisten jätehuoltoyhtiöiden kanssa.

Neuvontapisteillä esitetyt kysymykset ovat olleet aikaisempia vuosia tarkempia ja tietoa halutaan usein juuri saneerauksen toteuttamiseen tai tarkemmin järjestelmävalintaan. Myös paikallisista määräyksistä on tullut paljon kysymyksiä. Neuvontapisteillä on korostunut ranta-alueille sijoittuvien kesämökkien jätevesikysymykset. Neuvontapisteillä käyneet kiinteistönomistajat ovat pitäneet puolueetoman ja ajantasaisen neuvonnan saatavuutta hyvänä ja tarpeellisena palveluna.

Kuva 3.1. Neuvontapisteillä kuntalaiset ja kesäasukkaat ovat saaneet esittää tarkempia kysymyksiä jätevesijärjestelmistä, paikallisista määräyksistä ja remontin toteutuksesta.

Neuvontapisteillä ja yleisötapahtumissa on tavoitettu syyskuun loppuun mennessä yhteensä 484 henkilöä. Yleisötilaisuuksiin ja neuvontapisteille on osallistunut keskimäärin 21 henkilöä per tapahtuma. Kesäkiertueen neuvontatapahtumia on mainostettu yhdistyksen nettisivuilla www.kvvy.fi/tapahtumakalenteri ja yhteistyötahojen avulla sekä tarvittaessa maksetuilla mainoksilla paikallislehdissä. Mahdollisuutta pyytää neuvoja pitämään esitys tai neuvontapiste on markkinoitu laajasti kylissä toimiville yhdistyksille mm. Hämeen Kylät -tiedotuskanavan kautta. Jätevesineuvonnan tilanteesta on kerrottu myös KVVY:n oman tiedotuksen ja viestinnän yhteydessä. Yhteenvedo Hämeen haja-apu 6 -hankkeen yleisneuvontatapahtumista on koottu liitteeseen 2.

3.2 Puhelin- ja sähköpostineuvonta

Tiedotuksen ja medianäkyvyyden myötä hankkeen työntekijöille on tullut syyskuun loppuun mennessä yhteensä 71 neuvontapuhelua tai kysymystä sähköpostilla. Yhteydenotot ovat liittyneet aikaisempaa useammin jo pitkälle suunniteltuun tai aloitettuun jätevesiremonttiin. Myös lainsäädännön tulkintaan on kaivattu usein apua. Lisäksi kiinteistökäyntien perumispuheluiden yhteydessä kolme

kiinteistönomistajaa sai neuvontaa. Yhteensä puhelimessa tai sähköpostilla on neuvottu syyskuun loppuun mennessä 74 henkilöä.

3.3 Tiedotus- ja viestintä

Hanke on julkaissut syyskuun loppuun mennessä kuusi paikallista tiedotetta, jotka ovat liittyneet lähinnä neuvonnan kesäkiertueeseen ja neuvonnan saatavuuteen alueella. Lisäksi on julkaistu kaksi valmista juttuvinkkiä koko Hämeen mediat kattavana jakeluna. Juttuvinkkien ja tiedotteiden pohjalta hakkeelle tietoon on tullut 16 lehtijuttua, jotka käsittelevät hankkeen jätevesineuvontaa. Tiedotejakelussa on useita kymmeniä tiedotusvälineitä, joilta on tullut runsaasti yhteydenottoja tiedotteisiin liittyen. Jakelun laajuuden vuoksi tiedotuksen onnistumisen kokonaisvaltainen seuranta on haastavaa ja juttuja on saatettu tehdä enemmän kuin hankkeen tietoon on tullut. Myös toimialueen kunnille on lähetetty muutama tiedote neuvonnan alkaessa. Osa kunnista on julkaissut tiedotteita nettisivuillaan. Yhteenvedo hankkeen tiedotustoimista on koottu liitteeseen 3.

Hanke tiedottaa yleisneuvonnan saatavuudesta lisäksi nettisivuilla www.kvvy.fi/jatevesi. Hanke myös julkaisi juttuja yhdistyksen Facebook-tilillä www.facebook.com/kvvyry/.

Hanke teki yhteistyötä myös paikallisten toimijoiden, kuten kyläyhdistysten, järvien suojeluyhdistysten ja tapahtumajärjestäjien kanssa. Yhdistyksille tarjottiin mahdollisuutta pyytää neuvoja pitämään esitys esimerkiksi vuosikokouksen yhteyteen. Paikallistoimijat tiedottivat neuvontatyöstä ja neuvonnan saatavuudesta kylän tai yhteisön tiedotuskanavia käyttäen. Hanke on myös julkaissut paikallislehdissä joitakin maksullisia ilmoituksia neuvontatapahtumista.

3.4 Saneerauskohteet

Neuvontahankkeen tavoitteena on järjestää kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän uusimisen yhteyteen asennusnäytös tai mediatapahtuma. Saneerauksilla kertomisella saadaan asialle positiivista medianäkyvyyttä sekä tiedotettua kiinteistönomistajille uusimisprosessin vaiheista.

Potentiaalisia saneerauskohteita kyseltiin kevään ja kesän aikana alueella toimivilta jätevesisuunnittelijoilta. Suunnittelijoilla onkin kuulunut olevan enemmän suunnittelu- ja asennustöitä kun aikoihin. Suunnittelijoilla oli useita saneerauksia sovittuna alkukesälle. Näistä asennuskohteista moni kiinteistönomistaja ei kuitenkaan päästänyt ulkopuolisia katsomaan asennuksia.

Hanke sai luvan osallistua kahteen Hämeen alueella toteutettuun jätevesijärjestelmän uusimiseen, lisäksi Pirkanmaan hankealueelta toteutui yksi. Toiseen Hämeen saneerauskohteeseen saatiin lisäksi kutsua paikallislehtiä paikalle. Saneerauskohteista tehtiin myös omat alasivut, jossa asennuksen eteneminen ja järjestelmä esiteltiin lyhyesti. Saneerauskohteiden sivut sijaitsevat neuvonnan sivujen yhteydessä www.kvvy.fi/saneerauskohteita.

4. Kiinteistökohtainen neuvonta

4.1 Toimintamalli

KVVY on tehnyt kiinteistökohtaista jätevesineuvontaa vuodesta 2013 alkaen Hämeessä ja vuodesta 2010 alkaen Pirkanmaalla. Vuoden 2017 loppuun mennessä yhdistys on antanut kiinteistökohtaista jätevesineuvontaa yli 8300 kiinteistöllä, joista yli 3500 käyntiä Hämeen kunnissa. Hämeen haja-apu 6 –hankkeessa kiinteistökohtaista neuvontaa on varauduttu tekemään alueen kiinteistönomistajilta sekä kunnilta tulevien pyyntöjen mukaan ja resurssien salliessa.

Aikaisempina vuosina kiinteistökohtaista neuvontaa on tehty lähes yksinomaan ns. nuohoojamallilla, jolloin kunta toimittaa hankkeelle neuvottavan alueen kiinteistötiedot. Myös Hämeen haja-apu 6 –hankkeessa kunnille on tarjottu mahdollisuutta pieneen kiinteistökohtaisen neuvonnan alueeseen. Neuvontatarjouksessa painotetaan erityisesti Hämeen Ely-keskukselta saatuja erityisen herkkien ja tiheästi asutettujen alueiden aluerajauksia. Lisäksi yksittäisen kiinteistönomistajan on mahdollisuus pyytää neuvoja paikan päälle arvioimaan jätevesijärjestelmä tilanne.

Neuvontakäynnit ovat aina vapaaehtoisia ja vaativat kiinteistönomistajan tai tämän valtuuttaman henkilön läsnäoloa. Nuohoojamallin tarjotuista kiinteistökäynneistä tiedotetaan kirjeellä noin kaksi viikkoa aikaisemmin. Kiinteistönomistajan pyynnöstä tehtäviä neuvontakäyntejä pyritään samaan useampia samalla päivälle järkevän ajankäytön vuoksi.

Toteutuneen neuvontakäynnin aluksi tutustutaan kiinteistön nykyiseen jätevesijärjestelmään. Tiedot kirjataan tietojenkeruulomakkeeseen (liite 4). Kiinteistökäynnin havaintojen ja asukkaan kertoman perusteella arvioidaan nykyisen jätevesijärjestelmän riittävyyttä lainsäädännön vaatimuksiin nähden. Tämän jälkeen ohjeistetaan miten jätevesijärjestelmän kanssa tulisi jatkossa toimia ja vastataan asukkaan kysymyksiin. Neuvontakäynnistä jätetään kiinteistölle kirjallinen arvio (liite 5). Lisäksi jätetään tarpeen mukaan yleishyödyllisiä esitteitä ja ohjeita. Tarvittaessa jätetään myös lista alueella toimivista jätevesijärjestelmien suunnittelijoista ja saneeraustyön muistilista. Neuvontakäynneillä ei jaeta kaupallista materiaalia.

Johtuen kiinteistökäyntien suhteellisen pienestä määrästä edes kokoomatietoa alueen jätevesijärjestelmien tilasta ei luovutettu eteenpäin viranomaisille.

4.2 Toteutuneet neuvontakäynnit

Hämeenlinnan kaupungin ympäristönsuojelun pyynnöstä kiinteistökohtaista neuvontaa on tarjottu Lammin Ormajärven itärannan pohjavesi- ja ranta-alueen asukkaille. Neuvontakäyntiä tarjottiin 17 kiinteistölle, joista 9 otti neuvontakäynnin vastaan. Kiinteistöjen osoitetiedot saatiin Hämeenlinnan kaupungilta.

Hankealueen asukkaiden ja mökkiläisten pyynnöstä on lisäksi tehty 9 neuvontakäyntiä Lopen, Hämeenlinnan ja Hollolan Hämeenkosken alueilla. Yhteensä neuvontakäyntejä on tehty siten 18 kpl.

Kiinteistöistä 9 sijoittui ympäristönsuojelulain mukaiselle ranta-alueelle ja 10 luokitellulle pohjavesialueelle. Kiinteistöistä kolme sijaitsi sekä pohjavesi- että ranta-alueella.

11 neuvontakäyntiä suuntautui vakituisesti asutuille kiinteistöille ja loput 7 vapaa-ajanasunnoille. Kiinteistöjen jätevesijärjestelmistä 15 kpl osoittautui neuvontakäynnillä toimimattomaksi. Loput kolme järjestelmää vaativat pientä kunnostamista ja täysin toimivia järjestelmiä ei ollut yhtään. Tarkempia analyysejä jätevesijärjestelmien tilasta ei näin pienen neuvontakäyntimäärän perusteella ole järkevää tehdä.

5. Kokemukset

Neuvontahankkeille tähän asti tulleiden yhteydenottojen ja kysymysten perusteella kiinteistönomistajat ovat selkeästi aktivoituneet selvittämään jätevesijärjestelmiensä tilaa sekä uusimistarvetta. Järjestelmän saneerausta on mahdollisesti suunniteltu jo jonkin aikaa ja uusimistyö on ainakin taustatyön osalta jo melko pitkällä. Myös suunnittelijoilta tulleen palautteen mukaan yhteydenotot ovat selkeästi lisääntyneet suhteessa aikaisempiin vuosiin. Tästä kertoo myös muutamien asennusnäytöskohteiden onnistuminen.

Neuvontapisteillä käyneet kiinteistönomistajat ovat pitäneet puolueettoman neuvonnan saatavuutta hyvänä palveluna ja neuvonta on ollut pääosin mielekästä. Neuvontapisteiden välillä on ollut aikaisempien vuosien tapaan suurta hajontaa kävijämäärissä. Hankkeelle teetetyt tiskiliinat ovat houkutteleet ihmisiä neuvontaständille ja toimineet hyvin keskustelunavauksena jätevesiasioihin. Neuvonnassa on korostunut selkeästi ranta-alueiden mökkiläiset.

Kesän kokemusten perusteella on odotettavissa, että aktivoituminen ja järjestelmien saneeraukset lisääntyvät siirtymäajan loppumisen lähestyessä. Neuvontaa kaivataankin varmasti myös ensi vuonna.

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry

Tekijä:

Ympäristöasiantuntija, FM

Lauri Sillantie

Jakelu sähköisenä

KEHA-keskus (kirjaamo.keha@ely-keskus.fi)
Hämeen ELY-keskus, Timo Virola (timo.virola@ely-keskus.fi)
Hämeen ELY-keskus, Jussi Leino (jussi.leino@ely-keskus.fi)
Hämeen ELY-keskus, kirjaamo (kirjaamo.hame@ely-keskus.fi)
Suomen ympäristökeskus, Johanna Kallio (johanna.kallio@syke.fi)
Forssan kaupunki, Niina Salminen (niina.salminen-aberg@forssa.fi)
Hattula kunta, Sirpa Viholainen (sirpa.viholainen@hameenlinna.fi)
Hausjärven kunta, Minna Ahlqvist (minna.ahlqvist@hausjarvi.fi)
Hollolan kunta, Jenna Kenttä (jenna.kentta@hollola.fi)
Hollolan kunta, Ulla Lehtinen (ulla.tt.lehtinen@hollola.fi)
Humppilan kunta, Janne Turta (janne.turta@humppila.fi)
Hämeenlinnan kaupunki, Hannu Niukkanen (hannu.niukkanen@hameenlinna.fi)
Hämeenlinnan kaupunki, Anna Koskinen (anna.koskinen@hameenlinna.fi)
Hämeenlinnan kaupunki, Päivi Linden (paivi.linden@hameenlinna.fi)
Hämeenlinnan kaupunki, Heli Jutila (heli.jutila@hameenlinna.fi)
Janakkala kunta, Tuula Pirttimäki (tuula.pirttimaki@janakkala.fi)
Janakkala kunta, Heikki Tamminen (heikki.tamminen@janakkala.fi)
Jokioisten kunta, Henna Moisander (henna.moisander@jokioinen.fi)
Kärkölän kunta, Riitta Hyytiäinen (riitta.hyytiainen@karkola.fi)
Lopen kunta, Marjo Alho (marjo.alho@loppi.fi)
Lopen kunta, Juha Viinikka (juha.viinikka@loppi.fi)
Lopen kunta, Pasi Träff (Pasi.Traff@loppi.fi)
Riihimäen kaupunki, Jenni Lehtonen (Jenni.Lehtonen@riihimaki.fi)
Tammelan kunta, Erja Klemelä (erja.klemela@tammela.fi)
Ypäjän kunta, Tuula Mikkola (tuula.mikkola@ypaja.fi)

Viitteet

Ympäristönsuojelulaki 527/2014

Työtä
puhtaan ympäristön
puolesta

kvvy.fi

Yhteenveto hankkeen yleisneuvontatapahtumista

Yleisötilaisuudet ja neuvontapisteet					
Ajankohta	Tilaisuuden tyyppi	Kunta	Tarkempi paikka	Tilaisuuden nimi ja kuvaus tapahtumasta	Osallistujamäärä
9.6.2018	Neuvontapiste	Ypäjä	Ypäjänkylän seurojentalo	Avoimet kylät -Ypäjänkylä	10
10.6.2018	Neuvontapiste	Kärkölä	Huovilan puisto	Kärkölä-päivä	12
14.6.2018	Neuvontapiste	Loppi	Tori	Iltatori	8
16.6.2018	Yleisötilaisuus	Tammela	Caissaniemi	Tanilanlammen Suojelu ry kokous	23
20.6.2018	Neuvontapiste	Janakkala	Turengin tori	Turengin kesämarkkinat	6
29.6.2018	Neuvontapiste	Tammela	Kunnantalo	Tammelan kesäasukaspäivä	25
30.6.2018	Neuvontapiste	Forssa	Kutomo	Heinämessut	13
3.7.2018	Neuvontapiste	Hämeenlinna	Tori	Kuukausimarkkinat	22
3.7.2018	Yleisötilaisuus	Hämeenlinna	Ruunumyllyn koulu	Kankaistenjärven suojeluyhdistyksen kokous	10
4.7.2018	Yleisötilaisuus	Hausjärvi	Haminankylän seurojen talo	Mommilanjärven vesiensuojelujaoston kokous	26
6.7.2018	Neuvontapiste	Hämeenlinna	Tuulonen	Tuulosen kauppakeskus	12
7.7.2018	Neuvontapiste	Hämeenlinna	Hauho	Hauhon kesätori	37
21.7.2018	Neuvontapiste	Hämeenkoski	Keskusta	Kosken VPK:n kesäpäivä	12
23.7.2018	Neuvontapiste	Riihimäki	Kirjasto	Kirjaston aula	4
28.7.2018	Neuvontapiste	Hattula	Rimmin urheilukenttä	Renkajärven kesäjuhla	12
4.8.2018	Yleisötilaisuus	Loppi	Lopen seurakunnan leirikeskus	Kesijärven suojeluyhdistyksen kokous	26
18.8.2018	Neuvontapiste	Janakkala	Tervakoski	Tervassa tapahtuu	10
25.8.2018	Neuvontapiste	Ypäjä	Keskusta	Pertun päivät	14
25.8.2018	Yleisötilaisuus	Janakkala	Vähikkälän seurojentalo	Valajärven Suojeluyhdistyksen Muikkubileet	112
1.9.2018	Neuvontapiste	Kärkölä	Kankahaispirtti	Kärkölän maalaismarkkinat	18
1.9.2018	Yleisötilaisuus	Hämeenlinna	Suviranta, Hengitysliitto	Alajärven ja Takajärven suojeluyhdistyksen tapahtuma	35
7.9.2018	Yleisötilaisuus	Loppi	Räyskälän ilmailukeskus	Räyskälän kyläyhdistyksen ja Luoteis-Lopen Loma-asukkaiden jätevesi-iltat	27
8.9.2018	Neuvontapiste	Jokioinen	Elonkierto	Lasten maatalousnäyttely Mansikki	10
15.9.2018	Kylmä neuvontapiste	Tammela	Suomisten huvila	Heinijärven Suojelu ry:n vuosikokous	-
					484

Yleisötilaisuus 7

Neuvontapiste 16

Kylmä neuvontapiste 1

24

Yhteenveto hankkeen tiedotustoimista

Hankkeen julkaisemat tiedotteet ja juttuvinkit

Julkaisupäivä	Jakelu	Tiedotteen otsikko
17.4.2018	Hämeen mediat, kunnat, face	Jätevesiviikko käynnistää neuvontakauden
29.5.2018	Keski-Häme	Haja-asutusalueiden jätevesissä vielä iso urakka
5.6.2018	Hämeen mediat	Jätevesineuvoille on kysyntää
8.6.2018	Hämeen kunnat	Jätevesineuvontaa kesätapahtumissa
14.6.2018	Janakalan Sanomat	Neuvojalta apua jätevesipulmiin
19.6.2018	Forssan Lehti	Neuvojalta apua jätevesipulmiin
26.6.2018	Hämeen Sanomat	Neuvojalta apua jätevesipulmiin
27.6.2018	Keski-Häme	Neuvojalta apua jätevesipulmiin
17.7.2018	Aamuposti	Neuvojalta apua jätevesipulmiin
18.10.2018	Hämeen mediat, kunnat, face	Vuosi aikaa kunnostaa jätevesijärjestelmät – toimiin kannattaa ryhtyä jo talvella

Hankkeesta tehdyt jutut

Julkaisupäivä	Lehti/Radio/Muu kanava	Lehtijutun otsikko/Radio-ohjelma/Muu
kevät 2018	Kuivike 2018	Pesuvesien käsittelyn vaihtoehdot
17.4.2018	Etelä-Suomen Sanomat	Kiinteistöjen jätevesineuvontaan myönnetään 78000 euroa
17.4.2018	Forssan lehti	Jätevesineuvonta jatkuu Hämeessä
18.4.2019	Lopen Lehti	Haja-asutusalueiden jätevesineuvonta jatkuu Hämeessä
19.4.2018	Aamuposti	Jätevesineuvonta saa jatkoa
19.4.2018	Itä-Häme	Haja-asutusalueiden jätevesineuvonta jatkuu
26.4.2018	Iltasanomat	Jätevesilain lähestyvä aikaraja huolestuttaa
27.5.2018	Hämeen-Sanomat	Jätevesiremontti kannattaa teettää ajoissa
toukokuu 2018	Ekokaari	Jätevesilainsäädäntö uudistui - Mitä muutokset tarkoittavat kiinteistöillä
5.6.2018	Kansan Uutiset	Jätevesineuvontaa kesätapahtumissa Pirkanmaalla ja Hämeessä
kesäkuu 2018	Keski-Häme	Haja-asutusalueiden jätevesissä vielä iso urakka
21.6.2018	Janakkalan Sanomat	Jätevedet oikeisiin uomiin
20.7.2018	Aamuposti	Asiantuntijat jakavat jätevesineuvontaa
10.9.2018	Aamuposti	Jätevesiratkaisut tehtävä pian
12.9.2018	Lopen Lehti	Määräaika jätevesiasioissa lähestyy
19.9.2018	Hämeenlinnan Kaupunkiutiset	Jätevesillä vuosi armonaikaa

Kiinteistökohtainen jätevesineuvontakäynti

Hanketiedot

Neuvoja: _____

Käyntipäivä: _____

Kunta: _____

Kiinteistön yhteystiedot

Kenen kanssa juteltu: _____

Katuosoite: _____

Postiosoite: _____

Käymäläjärjestelmän rakentamisvuosi

- ☐ 2010-luku
- ☐ 2000-luku
- ☐ 1990-luku
- ☐ 1980-luku
- ☐ 1970-luku
- ☐ 1960-luku
- ☐ Vanhempi
- ☐ Ei järjestelmää
- ☐ Ei pysty arvioimaan

Käytössä oleva käymäläjärjestelmä

- ☐ Umpisäiliö
- ☐ Pelkät saostussäiliöt
- ☐ Saostussäiliöt + jokin muu
- ☐ Imeyttämö
- ☐ Maasuodattamo
- ☐ Laitepuhdistamo
- ☐ Sisäkuivakäymälä
- ☐ Ulkokuuussi

Muista keskustella myös järjestelmän purkupaikasta asukkaan kanssa

Tehdasvalmisteisen järjestelmän laitemerkki ja malli:

Lisätiedot vessajärjestelmästä tai kuivakäymälästä esim. rakenteet, saneeraukset, purkujärjestelyt:

Pesuvesijärjestelmän rakentamisvuosi

- ☐ 2010-luku
- ☐ 2000-luku
- ☐ 1990-luku
- ☐ 1980-luku
- ☐ 1970-luku
- ☐ 1960-luku
- ☐ Vanhempi
- ☐ Sama mustien vesien kanssa
- ☐ Ei järjestelmää
- ☐ Ei pysty arvioimaan

Käytössä oleva pesuvesijärjestelmä

- ☐ Sama järj. vessavesien kanssa
- ☐ Vähäiset vedet
- ☐ Pelkät saostussäiliöt
- ☐ Saostussäiliöt + jokin muu
- ☐ Yksinkertainen imeytys
- ☐ Pesuvesisuodatin
- ☐ Imeyttämö
- ☐ Maasuodattamo
- ☐ Laitepuhdistamo
- ☐ Umpisäiliö
- ☐ Ei järjestelmää

Lisätiedot pesuvesijärjestelmästä:

Säiliöiden tyhjennys

Tyhjennystiheys (pelkät mustat tai mustat+harm. yhd.)

- ☐ Käytössä kuivakäymälä
- ☐ Ei tyhjenetä
- ☐ Harvemmin kuin kerran vuodessa
- ☐ 1 krt/v
- ☐ 2 krt/v
- ☐ 3-5 krt/v
- ☐ 6 krt/v tai useammin

Tyhjennyspaikka (pelkät mustat tai mustat+harm. yhd.)

- ☐ Peltolevitys
- ☐ Jätevedenpuhdistamo
- ☐ Lietteen kompostointi kiinteistöllä
- ☐ Säiliöitä ei tyhjenetä
- ☐ Käytössä kuivakäymälä

Tyhjennystiheys (harmaat)

- ☐ Harmaat mustien kanssa samaan
- ☐ Ei tyhjenetä
- ☐ Harvemmin kuin kerran vuodessa
- ☐ 1 krt/v
- ☐ 2 krt/v
- ☐ 3-5 krt/v
- ☐ 6 krt/v tai useammin

Tyhjennyspaikka (pelkät harmaat)

- ☐ Peltolevitys
☐ Jätevedenpuhdistamo
☐ Lietteen kompostointi kiinteistöllä
☐ Säiliöitä ei tyhjennetä
☐ Ei tyhjennettäviä säiliöitä
☐ Harmaat mustien kanssa samaan

Säiliöiden tyhjentäjä: _____

Kiinnostus lietteiden käyttöön omalla pellolla

- ☐ Ei kiinnostusta
☐ Kyllä, pello ja kalusto itsellä
☐ Kyllä, pello on, mutta ei omaa kalustoa
☐ Kyllä, mutta ei omaa peltoa eikä kalustoa

Kiinteistön perustiedot

Etäisyys naapuriin alle 100 metriä:

- ☐ Kyllä ☐ Ei

Täytyykö ikävapautuksen edellytykset:

- ☐ Kyllä ☐ Ei ☐ Ei selvinnyt

Etäisyys rantaan alle 100 metriä:

- ☐ Kyllä ☐ Ei

Pohjavesialueella:

- ☐ Kyllä ☐ Ei

Erityisvaatim? _____

Kiinteistön käyttötiedot

Kiinteistön käyttötapa:

- ☐ Vakituisesti asuttu kiinteistö
☐ Vapaa-ajan asuminen
☐ Kesäasuminen
☐ Muu
 mikä _____

Montako henkilöä asuu vakituisesti? _____ kpl

Talousvesi

Talousveden lähde:

- ☐ Rengaskaivo
☐ Porakaivo
☐ Lähde
☐ Osuuskunta
☐ Kunnan verkosto
☐ Järvi
☐ Tuodaan muualta

Järjestelmän sijainti tontilla

Kerro asukkaalle, onko järjestelmän sijainti ok eli kannattaako uusi järjestelmä rakentaa samaan paikkaan

Jätevesidokumentit

Varmista, että kiinteistöllä on jätevesiselvitys, järjestelmän käyttö- ja huolto-ohjeet ja hoitotoimet kirjataan käyttöpäiväkirjaan

Neuvojan arvio järjestelmän toimivuudesta

Sekaviemärointi (mustat ja harmaat samaan)

- ☐ Uusittava kokonaan
☐ Kunnossa pienillä parannuksilla
☐ Toimiva
☐ Erillisviemärointi
☐ Järjestelmää ei voinut arvioida

Erillisviemäroidyt mustat vedet

- ☐ Uusittava kokonaan
☐ Kunnossa pienillä parannuksilla
☐ Toimiva
☐ Ei mustia vesiä / kaikki jv:t samaan järj.
☐ Järjestelmää ei voinut arvioida

Erillisviemäroidyt harmaat vedet

- ☐ Uusittava kokonaan
☐ Kunnossa pienillä parannuksilla
☐ Toimiva
☐ Vähäiset vedet
☐ Kaikki jätevedet samaan järjestelmään
☐ Järjestelmää ei voinut arvioida

Milloin asukas aikoo uusia järjestelmän?

- ☐ Ei uusimistarvetta
☐ Heti, akuutti uusimistarve
☐ Lähivuosina
☐ Myöhemmin tai ei ollenkaan
☐ Hakee lykkäystä (ranta- ja pv-alueet)
☐ Ikään perustuva lykkäys

Neuvojan suositukset kiinteistölle

- ☐ Maaperäkäsittely kaikille jätevesille
☐ WC:n vaihto kuivakäymäläksi
☐ Umpisäiliö kaikille jätevesille
☐ Umpisäiliö pelkille vessavesille
☐ Maaperäkäsittely pelkille pesuvesille
☐ Pesuvesisuodatin
☐ Laitepuhdistamo
☐ Viemäriin liittyminen

☐ Ilmanvaihdon tehostaminen
☐ Hälyttimen lisääminen umpisäiliöön
☐ Huoltotoimenpiteitä

Lisätiedot pienistä parannustoimista:
Lisätiedot toimiva järjestelmä / muut:
Saako neuvontakäynnin tiedot tallentaa?

- ☐ Saa tallentaa ☐ Ei saa tallentaa

Saako kiinteistökäynnin tiedot luovuttaa kunnalle?

- ☐ Saa luovuttaa ☐ Vain yhteenveto

Lisätiedot:

Neuvontakäynnillä tehty arvio kiinteistön jätevesijärjestelmästä

Arvion tehnyt jätevesineuvoja	Kiinteistökäynnin päivämäärä
-------------------------------	------------------------------

Kiinteistön osoite	Henkilö, jonka kanssa keskusteltu
--------------------	-----------------------------------

	Jätevesijärjestelmä ei täytä ympäristönsuojelulain (527/2014) puhdistusvaatimuksia. Ennen kunnostustöiden aloittamista tulee olla yhteydessä kunnan rakennusvalvontaan lupatarpeen ja kunnostustöiden laajuuden selvittämiseksi.	
	☐ Uusittava 31.10.2019 mennessä.	☐ Uusittava viimeistään luvanvaraisen remontin yhteydessä.
	Jätevesijärjestelmä vaatii pieniä kunnostustoimia:	
	Jätevesijärjestelmä on arviointihetkellä rakenteellisesti kunnossa. Järjestelmää tulee tarkkailla ja huoltaa ohjeiden mukaan, jotta puhdistusteho pysyy yllä. Järjestelmän ikääntyessä tai kiinteistön käytön muuttuessa tulee järjestelmän toimivuus arvioida uudelleen.	
	☐ Jätevesimäärä on nykyisellään vähäinen eikä sitä koske ympäristönsuojelulain (527/2014) puhdistusvaatimukset. Vedenkäytön tai varustetason muuttuessa tulee nykyisen järjestelmän riittävyyttä tarkastella uudelleen.	
	☐ Kiinteistö on vapautettu ympäristönsuojelulain (527/2014) vaatimuksista ikä-vapautukseen perustuen.	

Lisätiedot/ohjeet:

Arvio perustuu järjestelmän pintapuoliseen tarkasteluun. Lopullinen järjestelmävalinta tehdään suunnitteluvaiheessa.

Lisätietoja jätevesiasioista:

Xx kunnan ympäristöpäällikkö xxx puh.

Xx kunnan rakennusvalvoja xxx puh.

Jätevesisuunnittelijoiden yhteystietoja www.kvvy.fi/osaajia

Viranomaistietoa jätevesistä www.ymparisto.fi/hajajatevesi